

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1032**od 25. svibnja 2023.****o utvrđivanju mjera za sprečavanje unošenja u Uniju virusa smeđe naboranosti ploda rajčice (ToBRFV) i njegova širenja na području Unije te izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2020/1191**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

Uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 30. stavak 1.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) ⁽²⁾, a posebno njezin članak 22. stavak 3. i članak 52.,

budući da:

- (1) Virus smeđe naboranosti ploda rajčice (ToBRFV) („navedeni štetni organizam”) trenutačno nije naveden kao karantenski štetni organizam Unije ili kao regulirani nekarantenski štetni organizam Unije u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072 ⁽³⁾. Međutim, ispunjava kriterije iz odjeljka 3. pododjeljka 2. Priloga I. Uredbi (EU) 2016/2031 preliminarne procjene za određivanje štetnih organizama koji privremeno ispunjavaju uvjete za uvrštavanje u karantenske štetne organizme Unije i za koje su potrebne privremene mjere, kako je navedeno u članku 30. stavku 1. te uredbe.
- (2) Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1191 ⁽⁴⁾ utvrđene su mjere sprečavanja unošenja navedenog štetnog organizma i njegova širenja unutar Unije. Ta uredba prestaje važiti 31. svibnja 2023.
- (3) Nakon donošenja Provedbene uredbe (EU) 2020/1191 prikupljene su novije znanstvene informacije o širenju navedenog štetnog organizma i o metodama testiranja, a na temelju revizija koje su provele službe Komisije utvrđene su povratne informacije o provedbi odredaba i njihovu učinku na sprečavanje širenja bolesti. Zato je opravdano donijeti novi akt s detaljnijim mjerama od onih predviđenih tom uredbom.
- (4) Kako bi se osigurao što proaktivniji pristup fitosanitarnoj zaštiti, trebalo bi uspostaviti mjere za situacije kada osoba na području Unije sumnja na prisutnost navedenog štetnog organizma ili sazna za nju te u pogledu obavješćivanja nadležnog tijela o tome i koraka koje to tijelo treba poduzeti.

⁽¹⁾ SL L 317, 23.11.2016., str. 4.

⁽²⁾ SL L 95, 7.4.2017., str. 1.

⁽³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (SL L 319, 10.12.2019., str. 1).

⁽⁴⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1191 od 11. kolovoza 2020. o utvrđivanju mjera za sprečavanje unošenja u Uniju virusa smeđe naboranosti ploda rajčice (ToBRFV) i njegova širenja unutar Unije te stavljanju izvan snage Provedbene odluke (EU) 2019/1615 (SL L 262, 12.8.2020., str. 6.).

- (5) Ako se službeno potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma na državnom području države članice, nadležno tijelo predmetne države članice trebalo bi uspostaviti demarkirano područje da bi se osiguralo iskorjenjivanje tog štetnog organizma i spriječilo njegovo širenje u ostatak Unije. Kako bi se osigurao najprikladniji i proporcionalan pristup, trebalo bi donijeti različita pravila za demarkirano područje ako je prisutnost navedenog štetnog organizma potvrđena u proizvodnim jedinicama s fizičkom zaštitom jer je fitosanitarni rizik koji proizlazi iz te zaštite smanjen.
- (6) Kako bi se osigurao proaktivniji pristup zaštiti područja Unije od navedenog štetnog organizma, države članice trebale bi provoditi godišnje nadzore u pogledu prisutnosti navedenog štetnog organizma na svojem državnom području.
- (7) Trebalo bi utvrditi pravila za premještanje unutar Unije sjemena sorte *Solanum lycopersicum* L. i njezinih hibrida i sorte *Capsicum* spp. („navedeno sjeme”) te bilja za sadnju, osim navedenog sjemena, sorte *Solanum lycopersicum* L. i njezinih hibrida i sorte *Capsicum* spp. („navedeno bilje za sadnju”) jer je najvjerojatnije da će to sjeme i bilje za sadnju biti domaćin navedenog štetnog organizma i širiti ga.
- (8) Ta bi pravila trebala uključivati, ovisno o vrsti bilja i njegovoj proizvodnji, neprisutnost štetnog organizma u proizvodnoj jedinici, vizualni pregled, uzorkovanje i testiranje, odgovarajuće rukovanje partijama i mjere za matične biljke. Takav je pristup potreban za prilagodbu tehničkim okolnostima svakog slučaja proizvodnje i premještanja navedenog sjemena i navedenog bilja.
- (9) Konkretno, nadležno tijelo trebalo bi uzorkovati i testirati sve partije navedenog sjemena radi otkrivanja prisutnosti navedenog štetnog organizma. Osim toga, navedeno sjeme prije daljnje prerade treba biti podvrgnuto testiranju koje provodi nadležno tijelo ili specijalizirani subjekt, prema potrebi, te na temelju tih testova mora biti utvrđeno da je slobodno od navedenog štetnog organizma. To je potrebno za zaštitu područja Unije od navedenog štetnog organizma jer je navedeno sjeme ishodišni materijal za ukupnu proizvodnju odgovarajućeg bilja.
- (10) Kako bi se područje Unije zaštitilo od navedenog štetnog organizma, trebalo bi utvrditi zahtjeve za unos u Uniju navedenog sjemena i navedenog bilja za sadnju iz trećih zemalja. Ti bi zahtjevi trebali biti slični onima koji se odnose na premještanje navedenog sjemena i navedenog bilja za sadnju unutar Unije da bi se osigurao nediskriminirajući pristup.
- (11) Primjereno je iz njih izuzeti navedeno sjeme i navedeno bilje koje pripada sortama za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam jer je odgovarajući fitosanitarni rizik u slučaju tog bilja smanjen na prihvatljivu razinu. Države članice trebale bi Komisiji i ostalim državama članicama dostavljati redovito ažuriran popis tih otpornih sorti.
- (12) Kako bi se osigurala djelotvorne službene kontrole radi sprečavanja ulaska navedenog štetnog organizma u Uniju, nadležno tijelo na graničnim kontrolnim postajama prvog prispjeća u Uniju ili na kontrolnoj točki iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2123 ⁽⁹⁾ trebalo bi uzorkovati i testirati barem 20 % pošiljki navedenog sjemena i navedenog bilja za sadnju. Za pošiljke navedenog sjemena i navedenog bilja za sadnju podrijetlom iz Izraela stopa uzorkovanja i testiranja trebala bi iznositi 50 %, a za pošiljke podrijetlom iz Kine trebala bi iznositi 100 % zbog većeg broja presretanja navedenog štetnog organizma u robu podrijetlom iz tih trećih zemalja.
- (13) Kako bi se trećim zemljama, nadležnim tijelima i specijaliziranim subjektima dalo dovoljno vremena za prilagodbu odredbama ove Uredbe, ona bi se trebala primjenjivati od 1. rujna 2023. Zato, a i da se izbjegnu pravne praznine, istek primjene Provedbene uredbe (EU) 2020/1191 trebalo bi produljiti s 31. svibnja 2023. na 31. kolovoza 2023.

⁽⁹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2123 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila za utvrđivanje u kojim slučajevima i pod kojim uvjetima se provjere identiteta i fizičke provjere navedene robe mogu obavljati na kontrolnim točkama, a provjere dokumentacije na udaljenosti od graničnih kontrolnih postaja (SL L 321, 12.12.2019., str. 64.).

- (14) Potpuna procjena navedenog štetnog organizma u cilju utvrđivanja rizika koji taj štetni organizam predstavlja za područje Unije još nije dovršena. Zbog toga bi se ova Uredba trebala primjenjivati do 31. prosinca 2024. kako bi bilo dovoljno vremena za provedbu procjene do tog datuma.
- (15) Kako bi se brzo odgovorilo na fitosanitarni rizik koji predstavlja navedeni štetni organizam, pravila ove Uredbe trebala bi se početi primjenjivati u što kraćem roku. Stoga bi ova Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave.
- (16) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuju se mjere za sprečavanje unošenja u Uniju virusa smeđe naboranosti ploda rajčice (ToBRFV) i njegova širenja unutar Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „navedeni štetni organizam” znači virus smeđe naboranosti ploda rajčice (ToBRFV);
- (b) „navedeno bilje” znači bilje sorte *Solanum lycopersicum* L. i njezinih hibrida te sorte *Capsicum* spp., osim navedenog sjemena i navedenih plodova;
- (c) „navedeno bilje za sadnju” znači bilje za sadnju sorte *Solanum lycopersicum* L. i njezinih hibrida te sorte *Capsicum* spp., osim navedenog sjemena;
- (d) „navedeno sjeme” znači sjeme sorte *Solanum lycopersicum* L. i njezinih hibrida te sorte *Capsicum* spp.;
- (e) „navedeni plodovi” znači plodovi sorte *Solanum lycopersicum* L. i njezinih hibrida te sorte *Capsicum* spp.

Članak 3.

Zabrane u pogledu navedenog štetnog organizma

Navedeni štetni organizam ne smije se unositi na područje Unije, premještati unutar njega ni držati, razmnožavati ili puštati unutar područja Unije.

Članak 4.

Mjere u slučaju sumnje na prisutnost navedenog štetnog organizma ili saznanja o njegovoj prisutnosti

1. Svaka osoba koja sumnja na prisutnost navedenog štetnog organizma na području Unije ili sazna za nju dužna je odmah obavijestiti nadležno službeno tijelo i dostaviti mu sve relevantne informacije o prisutnosti ili sumnji na prisutnost tog štetnog organizma.
2. Nakon što primi takve informacije nadležno tijelo:
 - (a) odmah evidentira dostavljene informacije;
 - (b) poduzima sve mjere kako bi se potvrdila ili opovrgnula prisutnost ili sumnja na prisutnost navedenog štetnog organizma;

- (c) osigurava da svaka osoba koja posjeduje navedeno bilje, navedeno sjeme ili navedene plodove koji su možda zaraženi navedenim štetnim organizmom odmah dobije informacije o:
- prisutnosti navedenog štetnog organizma ili sumnji na njegovu prisutnost; i
 - mogućim rizicima povezanim s navedenim štetnim organizmom i mjerama koje se moraju poduzeti.

Članak 5.

Nadzor radi utvrđivanja prisutnosti navedenog štetnog organizma

- Nadležna tijela provode godišnji nadzor radi utvrđivanja prisutnosti navedenog organizma na njihovu državnom području.
- Ti nadzori:
 - uključuju uzorkovanje i testiranje kako je utvrđeno u Prilogu; i
 - temelje se na:
 - procijenjenom riziku od unošenja navedenog štetnog organizma u predmetnu državu članicu i njegova širenja u njoj; i
 - priznatim znanstvenim i tehničkim načelima s obzirom na mogućnost otkrivanja navedenog štetnog organizma.
- Države članice do 30. travnja svake godine obavješćuju Komisiju i ostale države članice o rezultatima nadzora provedenih u prethodnoj kalendarskoj godini.

Članak 6.

Mjere u slučaju potvrde prisutnosti navedenog štetnog organizma

- Ako se službeno potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma na državnom području države članice, nadležno tijelo predmetne države članice osigurava da se poduzmu sve prikladne mjere kako bi se navedeni štetni organizam iskorijenio u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2016/2031.

To nadležno tijelo poduzima mjere utvrđene u stavcima 2. i 3. ovog članka, osim ako su ispunjeni uvjeti iz članka 18. stavka 4. Uredbe (EU) 2016/2031 u pogledu navedenog štetnog organizma.

Mjere utvrđene u stavcima 2. i 3. ne primjenjuju se na navedeno bilje za sadnju sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam. Države članice Komisiji i ostalim državama članicama dostavljaju redovito ažuriran popis tih otpornih sorti.

- Nadležno tijelo bez odgode uspostavlja demarkirano područje kako slijedi:
 - ako je navedeni štetni organizam prisutan u proizvodnim jedinicama s fizičkom zaštitom, demarkirano područje sastoji se barem od proizvodne jedinice u kojoj je pronađen navedeni štetni organizam;
 - ako je navedeni štetni organizam prisutan u proizvodnim jedinicama koje nisu navedene u točki (a), demarkirano područje sastoji se od sljedećeg:
 - zaraženo područje koje uključuje barem proizvodnu jedinicu u kojoj je otkriven navedeni štetni organizam;
 - sigurnosno područje od najmanje 30 m koje okružuje zaraženo područje.
- U demarkiranom području nadležno tijelo ili specijalizirani subjekt pod službenim nadzorom nadležnog tijela:
 - za proizvodne jedinice namijenjene proizvodnji navedenog bilja za sadnju ili navedenog sjemena:
 - odmah uklanja i uništava sve zaražene partije navedenog bilja za sadnju i, prema potrebi, njihov uzgojni supstrat i navedeno sjeme koje potječe iz tih partija. Uklanjanje i uništavanje provode se tako da ne postoji rizik od širenja navedenog štetnog organizma;

- ii. primjenjuje posebne higijenske mjere na osoblje, strukture, alate i strojeve, materijale i prijevozna sredstva u proizvodnoj jedinici kako bi se spriječilo širenje navedenog štetnog organizma na druge partije u proizvodnoj jedinici i na sljedeće usjeve navedenog bilja ili na druge proizvodne jedinice;
- iii. uništava ili tretira uzgojni supstrat barem na kraju sezone uzgoja tako da ne postoji prepoznatljiv rizik od širenja navedenog štetnog organizma.

(b) za proizvodne jedinice namijenjene proizvodnji navedenih plodova:

- i. uklanja i uništava sve navedene biljke iz proizvodne jedinice barem na kraju sezone uzgoja. Uklanjanje se provodi tako da ne postoji prepoznatljiv rizik od širenja navedenog štetnog organizma;
- ii. primjenjuje posebne higijenske mjere na osoblje, strukture, alate i strojeve, materijale te ambalažna i prijevozna sredstva za plodove u proizvodnoj jedinici kako bi se spriječilo širenje navedenog štetnog organizma na sljedeće usjeve navedenog bilja ili na druge proizvodne jedinice;
- iii. uništava ili tretira uzgojni supstrat barem na kraju sezone uzgoja tako da ne postoji prepoznatljiv rizik od širenja navedenog štetnog organizma.

Članak 7.

Premještanje navedenog bilja za sadnju unutar Unije

1. Navedeno bilje za sadnju smije se premještati unutar Unije samo ako je popraćeno biljnom putovnicom koja je izdana nakon što je nadležno tijelo ili predmetni specijalizirani subjekt zaključio da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) navedeno bilje za sadnju potječe od navedenog sjemena koje ispunjava zahtjeve iz članaka 8. i 10.;
- (b) navedeno bilje za sadnju uzgojeno je u proizvodnoj jedinici za koju je poznato da se u njoj ne pojavljuje navedeni štetni organizam, na temelju službenih inspekcijskih pregleda za otkrivanje navedenog štetnog organizma provedenih u primjereno vrijeme;
- (c) navedeno bilje za sadnju koje je pokazivalo simptome zaraze navedenim štetnim organizmom podvrgnuto je uzorkovanju i testiranju koje je provelo nadležno tijelo, a ti su testovi pokazali da je to bilje slobodno od navedenog štetnog organizma;
- (d) partije navedenog bilja za sadnju držane su odvojeno od ostalih partija navedenog bilja primjenom primjerenih higijenskih mjera.

Uzorkovanje za testiranje, kako je navedeno u ovom stavku, obavlja se kako je navedeno u Prilogu.

2. Uvjeti za izdavanje biljne putovnice utvrđeni u stavku 1. ne primjenjuju se na navedeno bilje za sadnju sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam. Države članice Komisiji i ostalim državama članicama dostavljaju redovito ažuriran popis tih otpornih sorti.

Članak 8.

Premještanje navedenog sjemena unutar Unije

1. Navedeno sjeme smije se premještati unutar Unije samo ako je popraćeno biljnom putovnicom koja je izdana nakon što je nadležno tijelo ili predmetni specijalizirani subjekt zaključio da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) matične biljke navedenog sjemena proizvedene su u proizvodnoj jedinici za koju je poznato da se u njoj ne pojavljuje navedeni štetni organizam, na temelju službenih inspekcijskih pregleda za otkrivanje navedenog štetnog organizma provedenih u primjereno vrijeme;

- (b) u slučaju serije navedenog sjemena koje potječe od više od 30 matičnih biljaka, ta serija navedenog sjemena prije prerade podvrgnuta je uzorkovanju i testiranju na prisutnost navedenog štetnog organizma, kako je utvrđeno u Prilogu, koje je provelo nadležno tijelo ili specijalizirani subjekt pod službenim nadzorom nadležnog tijela te je na temelju tih testova utvrđeno da je slobodna od navedenog štetnog organizma. Nadležno tijelo obaviješteno je o svakoj prisutnosti navedenog štetnog organizma, a zaražene partije navedenog sjemena ne smiju se premještati unutar područja Unije;
 - (c) u slučaju serije sjemena koje potječe od najviše 30 matičnih biljaka, nadležno tijelo ili specijalizirani subjekt pod službenim nadzorom nadležnog tijela proveli su uzorkovanje i testiranje, kako je utvrđeno u Prilogu, na prisutnost navedenog štetnog organizma na navedenom sjemenu ili na svakoj matičnoj biljci tog sjemena. Na temelju tih testova utvrđeno je da su navedeno sjeme ili matične biljke slobodni od štetnog organizma. Nadležno tijelo obaviješteno je o svakoj prisutnosti navedenog štetnog organizma, a partije navedenog sjemena koje potječe od zaraženih matičnih biljaka ne smiju se premještati unutar područja Unije;
 - (d) u slučaju sumnje na prisutnost navedenog štetnog organizma, uzorkovanje i testiranje provode isključivo nadležna tijela u skladu s člankom 87. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2016/2031;
 - (e) podrijetlo svih partija navedenog sjemena evidentirano je i dokumentirano.
2. Odstupajući od stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (d), navedeno sjeme prikupljeno prije 31. kolovoza 2023. i za koje nadležno tijelo ili predmetni specijalizirani subjekt prije prvog premještanja unutar Unije utvrdi da je u skladu sa zahtjevima iz Provedbene uredbe (EU) 2020/1191, smije se premještati unutar Unije popraćeno biljnom putovnicom kojom se potvrđuje usklađenost s tim zahtjevima.
3. Serije navedenog sjemena koje su prvi put premještene unutar Unije nakon 1. travnja 2021. i koje su testirane prije 30. rujna 2020. metodom imunoenzimskog testa (ELISA) ponovo se testiraju nekom drugom metodom testiranja (osim metode ELISA) iz točke 3. Priloga.
4. Uzorkovanje i testiranje obavlja se kako je navedeno u Prilogu.
5. Uvjeti za izdavanje biljne putovnice utvrđeni u stavcima 1. i 2. ne primjenjuju se na navedeno sjeme sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam. Države članice Komisiji i ostalim državama članicama dostavljaju redovito ažuriran popis tih otpornih sorti.

Članak 9.

Unošenje navedenog bilja za sadnju u Uniju

1. Navedeno bilje za sadnju podrijetlom iz trećih zemalja, osim bilja za sadnju koje pripada sortama za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam, smije se unositi u Uniju samo ako ga prati fitosanitarni certifikat koji u rubrici „Dopunska izjava” sadržava sljedeće elemente:
- (a) službenu izjavu da navedeno bilje za sadnju potječe od sjemena koje ispunjava zahtjeve iz članka 10.;
 - (b) službenu izjavu da je navedeno bilje za sadnju proizvedeno u proizvodnoj jedinici koju je registrirala i koju nadzire nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla i za koju je poznato da je slobodna od navedenog štetnog organizma na temelju službenih inspekcijskih pregleda, uzorkovanja i testiranja za otkrivanje tog štetnog organizma provedenih u primjereno vrijeme;
 - (c) naziv registrirane proizvodne jedinice.
2. Navedeno bilje za sadnju podrijetlom iz trećih zemalja koje pripada sortama za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam smije se unositi u Uniju samo ako ga prati fitosanitarni certifikat u kojem se u rubrici „Dopunska izjava” potvrđuje ta otpornost.

Članak 10.**Unošenje navedenog sjemena u Uniju**

1. Navedeno sjeme podrijetlom iz trećih zemalja, osim navedenog sjemena koje pripada sortama za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam, smije se unositi u Uniju samo ako ga prati fitosanitarni certifikat koji u rubrici „Dopunska izjava” sadržava sve od sljedećeg:

(a) službenu izjavu da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- i. matične biljke predmetnog navedenog sjemena proizvedene su u proizvodnoj jedinici za koju je poznato da se u njoj ne pojavljuje navedeni štetni organizam, na temelju službenih inspekcijskih pregleda za otkrivanje navedenog štetnog organizma provedenih u primjereno vrijeme;
- ii. u slučaju serije navedenog sjemena koje potječe od više od 30 matičnih biljaka, ta serija navedenog sjemena prije prerade službeno je uzorkovana i testirana na navedeni štetni organizam, kako je utvrđeno u Prilogu, te je na temelju tih testova utvrđeno da je slobodna od navedenog štetnog organizma;
- iii. u slučaju serije navedenog sjemena koje potječe od najviše 30 matičnih biljaka, uzorkovanje i testiranje, kako je utvrđeno u Prilogu, provedeni su na navedenom sjemenu ili na svakoj pojedinačnoj matičnoj biljci tog navedenog sjemena. Na temelju tih testova utvrđeno je da su navedeno sjeme ili matične biljke slobodni od štetnog organizma.

(b) informacije koje osiguravaju sljedivost proizvodne jedinice matičnih biljaka.

2. Navedeno sjeme podrijetlom iz trećih zemalja koje pripada sortama za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam smije se unositi u Uniju samo ako ga prati fitosanitarni certifikat u kojem se u rubrici „Dopunska izjava” potvrđuje ta otpornost.

3. Odstupajući od stavka 1. točke (a), navedeno sjeme koje je prikupljeno prije 31. kolovoza 2023. i za koje je prije njegova unošenja u Uniju utvrđeno da ispunjava zahtjeve iz Provedbene uredbe (EU) 2020/1191, smije se unijeti na područje Unije popraćeno fitosanitarnim certifikatom u kojem se u rubrici „Dodatna izjava” navodi sljedeća izjava: „Ovo sjeme prikupljeno je prije 31. kolovoza 2023. i utvrđeno je da je u skladu s Uredbom (EU) 2020/1191”.

Članak 11.**Službene provjere pri unošenju u Uniju**

Nadležno tijelo na graničnim kontrolnim postajama prvog prispjeca u Uniju ili na kontrolnoj točki iz članka 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2123 uzorkuje i testira barem 20 % pošiljki navedenog sjemena i navedenog bilja za sadnju, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi.

Za pošiljke navedenog sjemena i navedenog bilja za sadnju podrijetlom iz Izraela ta stopa uzorkovanja i testiranja iznosi 50 %, a za te pošiljke iz Kine iznosi 100 %.

Članak 12.**Izmjena Provedbene uredbe (EU) 2020/1191**

U članku 12. Provedbene uredbe (EU) 2020/1191 datum „31. svibnja 2023.” zamjenjuje se datumom „31. kolovoza 2023.”.

*Članak 13.***Stupanje na snagu i datum primjene**

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. rujna 2023. do 31. prosinca 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu, 25. svibnja 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

1. Sustavi uzorkovanja navedenog sjemena, osim sjemena sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam

Uzorkovanje sjemena za testiranje provodi se prema sljedećim sustavima uzorkovanja ovisno o partijama sjemena kako je navedeno u odgovarajućoj tablici međunarodnih normi za fitosanitarne mjere br. 31 (Metodologije za uzorkovanje pošiljki, ISPM31):

- a) za seriju sjemena koje potječe od najviše 30 matičnih biljaka:
 - primjena hipergeometrijskog sustava uzorkovanja kojim se s 95-postotnom pouzdanošću može utvrditi razina prisutnosti zaraženog bilja od 10 % ili veća, ili
 - testiranje svake matične biljke serije sjemena;
- b) za partiju sjemena od 3 000 ili manje sjemenki: primjena hipergeometrijskog sustava uzorkovanja kojim se s 95-postotnom pouzdanošću može utvrditi razina prisutnosti zaraženog bilja od 10 % ili veća;
- c) za partiju sjemena s više od 3 000, ali s najviše 30 000 sjemenki: primjena sustava uzorkovanja kojim se s 95-postotnom pouzdanošću može utvrditi razina prisutnosti zaraženog bilja od 1 % ili veća;
- d) za partiju sjemena s više od 30 000 sjemenki: primjena sustava uzorkovanja kojim se s 95-postotnom pouzdanošću može utvrditi razina prisutnosti zaraženog bilja od 0,1 % ili veća.

Poduzorci se sastoje od najviše 1 000 sjemenki za metode lančane reakcije polimerazom (PCR).

2. Sustavi uzorkovanja navedenog bilja, osim bilja sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam

- a) U slučaju tog navedenog bilja prikuplja se najmanje jedan uzorak po proizvodnoj jedinici i po kultivaru, ako je primjenjivo, od najviše 200 mladih listova s vrha biljke ili lapova iz plodova.
- b) U slučaju simptomatičnog bilja, uzorkovanje za testiranje provodi se na barem tri simptomatična lista.
- c) U slučaju testiranja matičnih biljaka, prema potrebi se prikupljaju mladi listovi s vrha biljke ili lapovi iz plodova.

3. Metode testiranja za otkrivanje i identificiranje navedenog štetnog organizma na sjemenu, osim sjemena sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam

Za otkrivanje navedenog štetnog organizma na navedenom sjemenu koristit će se jedna od sljedećih metoda testiranja:

- RT-PCR u stvarnom vremenu, uz upotrebu početnica i sonde kako je opisano u protokolu ISF-a (2020.) ⁽¹⁾,
- RT-PCR u stvarnom vremenu, uz upotrebu početnica i sonde Menzela i Wintera (2021.) ⁽²⁾,
- RT-PCR u stvarnom vremenu, uz upotrebu početnica i sonde Bernabé-Ortsa i dr. (2021.) ⁽³⁾.

U slučaju pozitivnog rezultata testa otkrivanja provodi se druga metoda testiranja, različita od metode upotrijebljene za otkrivanje, jednom od prethodno navedenih metoda RT-PCR-a u stvarnom vremenu, koristeći isti uzorak da bi se potvrdila identifikacija. U slučaju nesklada između rezultata otkrivanja i rezultata identifikacije dobivenih za obloženo sjeme, obloge sjemena uklanjaju se i sjemenje se ponovno testira, ako je primjenjivo.

⁽¹⁾ ISF (2020) *Detection of Infectious Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) in Tomato and Pepper Seed*. <https://worldseed.org/our-work/seed-health/ishi-methods/>, version 1.5, upload 29/03/2023.

⁽²⁾ Menzel, W. i Winter, S. (2021.), *Identification of novel and known tobamoviruses in tomato and other solanaceous crops using a new pair of generic primers and development of a specific RT-qPCR for ToBRFV*, *Acta Horticulturae* 1316, str. 143.– 148..

⁽³⁾ Bernabé-Orts, J.M., Torre, C., Méndez-López, E., Hernando, Y., Aranda, M.A. (2021.), *New Resources for the Specific and Sensitive Detection of the Emerging Tomato Brown Rugose Fruit Virus*, *Viruses* 13, 1680.

4. Metode testiranja za otkrivanje i identificiranje navedenog štetnog organizma na navedenom bilju, osim bilja sorti za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam, te na navedenim plodovima

Za otkrivanje navedenog štetnog organizma na navedenom bilju, osim bilja za koje je poznato da su otporne na navedeni štetni organizam, te na navedenim plodovima, koristit će se jedna od sljedećih metoda testiranja:

- ELISA, samo za simptomatski materijal,
- konvencionalni RT-PCR uz upotrebu početnica Alkownija i dr. (2019.) ⁽⁴⁾,
- konvencionalni RT-PCR uz upotrebu početnica Rodríguez-Mendoze i dr. (2019.) ⁽⁵⁾,
- RT-PCR u stvarnom vremenu, uz upotrebu početnica i sonde kako je opisano u protokolu ISF-a (2020.) ⁽⁶⁾,
- RT-PCR u stvarnom vremenu, uz upotrebu početnica i sonde Menzela i Wintera (2021.) ⁽⁷⁾,
- RT-PCR u stvarnom vremenu, uz upotrebu početnica i sonde Bernabé-Ortsa i dr. (2021.) ⁽⁸⁾.

U slučaju pozitivnog rezultata testa otkrivanja provodi se druga metoda testiranja, različita od metode korištene za otkrivanje, jednom od prethodno navedenih metoda RT-PCR-a, koristeći isti uzorak da bi se potvrdila identifikacija.

⁽⁴⁾ Alkowni, R, Alabdallah, O., Fadda, Z. (2019.), *Molecular identification of tomato brown rugose fruit virus in tomato in Palestine*, *Journal of Plant Pathology* 101(3), str. 719.–723.

⁽⁵⁾ Rodríguez-Mendoza, J., García-Avila, C.J., López-Buenfil, J.A., Araujo- Ruiz, K., Quezada, A., Cambrón-Crisantos, J.M., Ochoa-Martínez, D.L., (2019.), *Identification of Tomato brown rugose fruit virus by RT-PCR from a coding region or replicase*, *Mexican Journal of Phytopathology* 37(2), str. 346.–356.

⁽⁶⁾ ISF (2020) *Detection of Infectious Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) in Tomato and Pepper Seed*. <https://worldseed.org/our-work/seed-health/ishi-methods/>, version 1.5, upload 29/03/2023.

⁽⁷⁾ Menzel, W. i Winter, S. (2021.), *Identification of novel and known tobamoviruses in tomato and other solanaceous crops using a new pair of generic primers and development of a specific RT- qPCR for ToBRFV*, *Acta Horticulturae* 1316, str. 143.– 148..

⁽⁸⁾ Bernabé-Orts, J.M., Torre, C., Méndez-López, E., Hernando, Y., Aranda, M.A. (2021.), *New Resources for the Specific and Sensitive Detection of the Emerging Tomato Brown Rugose Fruit Virus*, *Viruses* 13, 1680.